

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4CoKR/42/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119211116
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Šiffalovič
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2025:4119211116.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Šiffalovič a členiek senátu JUDr. Eleny Kúšovej a JUDr. Tatiány Pastierikovej, v právnej veci žalobcov: 1/ Obec Keť, Keť 245, 935 64 Keť, IČO: 00 307 190, 2/ Q-termo, s. r. o., Hlavná ulica 487/37, 018 64 Košeca, IČO: 36 347 710, obaja právne zast. Nagy & Nagy s.r.o., Kukučínova 8, 940 02 Nové Zámky, IČO: 53 582 268, proti žalovanému: F. X. F., Z. XX.XX.XXXX, B. A. XX, XXX XX A., o zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 32Odi/2/2019-415 zo dňa 02. decembra 2022 v spojení s opravným uznesením č.k. 32Odi/2/2019-476 zo dňa 29. júna 2023, takto

rozhodol:

I. Krajský súd v Bratislave odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 32Odi/2/2019-415 zo dňa 02. decembra 2022 v časti proti výrokom II. a IV. odmieta.

II. Žalobca 2/ má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

III. Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Nitra č.k. 32Odi/2/2019-415 zo dňa 02. decembra 2022, v spojení s opravným uznesením č.k. 32Odi/2/2019-476 zo dňa 29. júna 2023 v odvolaní napadnutej časti I. a III. výroku zrušuje a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (ďalej aj „súd“) prvým výrokom zrušil oddĺženie dlžníka F. X. F., Z. XX.XX.XXXX, B.: A. XX, XXX XX A., ktorý bol oddĺžený rozhodnutím Okresného súdu Nitra č.k. 30OdK/27/2019 - 33 zo dňa 16.04.2019, pre nepoctivý zámer. Druhým výrokom zamietol žalobu žalobcu v 2. rade voči žalovanému. Tretím výrokom priznal žalobcovi v 1. rade voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Štvrtým výrokom priznal žalovanému voči žalobcovi v 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ust. § 79, § 137 písm. d), § 149, § 150, § 151, § 154, § 155, § 161, § 185 § 187, § 188 ods. 1, § 191 ods. 1, § 196, § 197, § 198, § 199, § 200, § 201, § 202, § 203, § 204, § 205, § 215, § 217 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 3 ods. 1 a 2, § 120 ods. 2, § 166 ods. 1, § 166a, § 166b, § 166e ods. 1 a 2, § 166f ods. 1 a 4, § 166g ods. 1, 2, 3 a 5 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“), § 628, § 629, § 630 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“).

2. V odôvodnení uviedol, že žalobou doručenou súdu dňa 30.09.2019 sa žalobca 1/, ako veriteľ žalovaného, domáhal zrušenia oddĺženia žalovaného pre nepoctivý zámer, ktorý bol oddĺžený konkurzom, a to uznesením Okresného súdu Nitra č.k. 30OdK/27/2019 zo dňa 16.04.2019. Súd uznesením zo dňa 28.09.2021, právoplatným dňa 22.10.2021 pripustil, aby do konania na strane žalobcu pristúpila spoločnosť

Q-termo, s.r.o. so sídlom Hlavná ulica 487/37, Košeca, IČO: 36 347 710. Žalobca podal návrh na zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer dňa 30.09.2019, pričom uznesenie Okresného súdu Nitra sp. zn. 30OdK/27/2019 zo dňa 16.04.2019 nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 03.05.2019. Z uvedeného mal súd za preukázané, že žalobcom bol podaný návrh v lehote šiestich rokov od vyhlásenia konkurzu tak, ako to ustanovuje § 166f ods. 1 ZKR.

3. Žalobca 1/ odôvodnil svoju aktívnu vecnú legitímáciu skutočnosťou, že na základe rozhodnutia Obecného zastupiteľstva obce Keť, č. 1/2018 zo dňa 14.02.2018, bola žalovanému uložená pokuta vo výške 18.060,- eur. Uvedené rozhodnutie nadobudlo v spojení s uznesením Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 122/2018-39 právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 16.07.2018. Aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu 1/ namietal v priebehu súdneho konania žalovaný z dvoch dôvodov. Prvým dôvodom bola skutočnosť, že žalobcova pohľadávka je pohľadávkou podľa § 166b ods. 1 písm. d) ZKR, a teda jedná sa o pohľadávku vylúčenú z uspokojenia. Z uvedeného dôvodu (vylúčenia z uspokojenia v konkurze) sa podľa názoru žalovaného nemohlo jednáť o pohľadávku dotknutú oddĺžením. Druhým dôvodom bola skutočnosť, že žalovaný namietal oprávnenie štatutára žalobcu 1/ konať v mene žalobcu 1/, resp. jeho oprávnenie splnomocniť advokáta na podanie žaloby a následné zastupovanie v súdnom konaní.

4. Súd poukázal na právny účinok oddĺženia, ktorý je v ustanovení § 166e ods. 2 ZKR upravený tak, že oddĺžením sa pohľadávky, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze alebo splátkovým kalendárom, t.j. pohľadávky vymedzené v § 166a ZKR, bez ohľadu na to, či boli alebo neboli prihlásené, stávajú voči dlžníkovi nevyhmáateľné v rozsahu, v ktorom ho súd zbavil dlhov, pričom podľa § 166e ods. 1 ZKR o oddĺžení rozhodne súd tak, že dlžníka zbavuje všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze alebo splátkovým kalendárom, v akom nebudú uspokojené v konkurze alebo splátkovým kalendárom. Okrem toho ZKR v ustanovení § 166b komplexne upravuje pohľadávky, ktoré sú vylúčené z uspokojenia, a v ustanovení § 166c upravuje nedotknuté pohľadávky. Právnym následkom oddĺženia je teda nevyhmáateľnosť pohľadávok v rozsahu, v akom súd zbavil dlžníka dlhov, čo znamená, že dlhy, resp. záväzky dlžníka nezanikajú, ale stávajú sa nevyhmáateľnými v takom rozsahu, v akom sa neuspokoja na základe rozvrhu alebo splátkového kalendára. Preto ak zákonodarca v ustanovení § 166f ods. 1 ZKR za subjekt, ktorý má právo domáhať sa zrušenia oddĺženia, označil veriteľa, ktorý bol dotknutý oddĺžením, súd bol toho právneho názoru, že aktívne vecne legitimovaným na podanie žaloby o zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer nie je akýkoľvek veriteľ disponujúci pohľadávkou proti dlžníkovi, ale len veriteľ, ktorého pohľadávka sa stala nevyhmáateľnou v dôsledku oddĺženia, pretože len takýto veriteľ bol oddĺžením dotknutý.

5. Z uvedeného vyplynulo, že žalobca disponujúci pohľadávkou, ktorá sa v súlade s ust. § 166b ZKR stala vyhlásením konkurzu pohľadávkou vylúčenou z uspokojenia, bola oddĺžením žalovaného dotknutá a žalobcovi 1/ tak svedčí aktívna vecná legitímácia v zmysle § 166f ods. 1 ZKR.

6. K druhému dôvodu namietania aktívnej vecnej legitímácie žalobcu 1/ žalovaný súd uviedol, že sa v celom rozsahu stotožnil so závermi Krajského súdu v Nitre uvedenými v uznesení sp. zn. 11S/98/2018 - 148 zo dňa 30.05.2019, právoplatnom dňa 15.07.2021 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Usam/1/2020 zo dňa 20.01.2021. V zmysle vyššie uvedených skutočností dospel súd k záveru, že žalobca 1/ je aktívne vecne legitimovaným subjektom v zmysle § 166f ods. 1 ZKR.

7. Žalobca 2/ odôvodnil svoju aktívnu vecnú legitímáciu tým, že je veriteľom žalovaného, pričom jeho pohľadávka bola zapísaná v zozname pohľadávok správcu. Z odpovede správcu konkurznej podstaty žalovaného súd zistil, že žalobcovi 2/ bola jeho pohľadávka dňa 19.01.2022 uspokojená v rozsahu 100 %. Nakoľko v čase rozhodovania súdu (§ 217 ods. 1 CSP) žalobca 2/ nedisponoval pohľadávkou, ktorá by bola dotknutá oddĺžením žalovaného, dospel súd k záveru, že žalobca 2/ nie je aktívne vecne legitimovaným subjektom v zmysle § 166f ods. 1 ZKR, a jeho žalobný návrh zamietol.

8. Na základe uvedených skutočností súd vyhodnotil, že boli splnené podmienky na konanie o zrušenie oddĺženia podľa § 166f ZKR, keďže pri žalobcovi 1/ ide o veriteľa, ktorý bol dotknutý oddĺžením a návrh bol podaný v lehote šiestich rokov od vyhlásenia konkurzu. Súd sa ďalej zaoberal dôvodmi, pre ktoré mal žalobca za to, že žalovaný mal pri oddĺžení nepoctivý zámer.

9. Prvým dôvodom, pre ktorý žalobca 1/ navrhol zrušenie oddĺženia bola skutočnosť, že žalovaný v zozname majetku ani na dopyt správcu neuviedol časť svojho majetku, aj keď o ňom vedel alebo s prihladením na okolnosti musel vedieť, pričom na majetok nepatrnej hodnoty sa neprihliada (§ 166g ods. 2 písm. a) ZKR). Súd vo vzťahu k tejto skutkovej podstate dospel k záveru, že táto nebola zo strany žalovaného naplnená. Samotná skutočnosť, že žalovaný mal v období rokov 2014 - 2018 nadštandardný príjem, sama osebe ešte neznamená, že tento príjem pretransformoval do dlhodobého majetku, ktorý by bol spôsobilý byť zahrnutý do konkurznej podstaty. Žalobca 1/ existenciu majetku, ktorý by mal byť uvedený v zozname majetku, žiadnym spôsobom nepreukázal.

10. Druhým dôvodom, pre ktorý žalobca 1/ navrhol zrušenie oddĺženia bola skutočnosť, že v čase podania návrhu žalovaný nebol platobne neschopný, aj keď o tom vedel alebo s prihladením na okolnosti musel vedieť (§ 166g ods. 2 písm. f) ZKR). Súd mal aj pri tejto skutkovej podstate za to, že nebola zo strany žalovaného naplnená, a to z rovnakých dôvodov ako uviedol v predchádzajúcom odseku. Nad rámec súd podotkol, že žalobca 1/ nepreukázal a ani neoznačil hodnotu záväzkov dlžníka, ktorá je jednou z podmienok pre určenie a posúdenie platobnej schopnosti.

11. Tretím a štvrtým dôvodom, pre ktoré žalobca 1/ navrhol zrušenie oddĺženia boli skutočnosti, že zo správania sa dlžníka pred podaním návrhu možno usudzovať, že sa úmyselne priviedol do platobnej neschopnosti, aby bol oprávnený podať návrh (§ 166g ods. 2 písm. e) ZKR) a že zo správania sa dlžníka pred podaním návrhu možno usudzovať, že mal snahu poškodiť svojho veriteľa alebo zvýhodniť niektorého veriteľa (§ 166g ods. 2 písm. h) ZKR). Nakoľko uvedené dôvody spolu skutkovo súvisia, súd k nim zaujal spoločný záver. Na rozdiel od predchádzajúcich dvoch skutkových podstat súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalovaný naplnil tieto skutkové podstaty nepoctivého zámeru. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že pohľadávka žalobcu 1/ voči žalovanému vznikla dňom doručenia uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 122/2018 - 39 zo dňa 22.05.2018, t.j. dňom 16.07.2018. Žiadosť o vrátenie daru zo strany rodičov žalovaného mu mala byť osobne doručená toho istého dňa, pričom jej doručenie bolo žalovaným preukazované len potvrdením prevzatia na samotnom dokumente, avšak z vykonaného dokazovania nebolo možné jednoznačne ustáliť, či sa prevzatie reálne uskutočnilo. V uvedený deň (16.07.2018) tak žalovaný musel mať vedomosť o pohľadávke žalobcu 1/. Dar mal byť vrátený z dôvodu, že žalovaný voči svojim rodičom hrubo porušoval dobré mravy, pričom žalovaným tvrdené skutočnosti neboli v priebehu súdneho konania preukázané. Z výsluchu svedkov vyplynulo, že medzi svedkami ako rodičmi a žalovaným, ako ich synom, dochádzalo v období mesiacov apríl až máj 2018 k nezhodám, kedy sa menej navštevovali a vznikali hádky v dôsledku odvolania žalovaného z funkcie starostu obce Keť miestnym referendom, ktoré sa konalo dňa 21.04.2018. Hrubým porušením dobrých mravov sa podľa konštantnej judikatúry rozumie ich porušenie značnej intenzity alebo ich sústavné porušovanie (napr. R 88/1998). Svedkyňa M. F. pri výpovedi uviedla, že vzťahy sa upravili približne mesiac po konaní referenda. Z uvedeného vyplynulo, že svedkovia požiadali žalovaného o vrátenie daru až po dvoch mesiacoch odvtedy, kedy sa ich vzťahy upravili a teda v čase, kedy spolu opäť vychádzali (teda žalovaný v uvedenom čase neporušoval dobré mravy). Zo spisu Okresného úradu Levice, katastrálny odbor č. V. XXXX/XX (na č.l. 173 - 196) vyplynulo, že nehnuteľnosti boli vrátené svedkom až na náklade Zmluvy o vrátení daru zo dňa 23.08.2018, teda v čase, kedy aj žalovaný priznal, že o pohľadávke žalobcu 1/ vedel. V rozhodnom čase (júl až august 2018) mal žalovaný len jedného veriteľa - žalobcu 1/. Pohľadávka žalobcu 2/ vznikla na základe faktúry č. 920180942 zo dňa 11.11.2018 (na č.l. 348). Súd pri vyhodnocovaní poctivého zámeru žalovaného prihliadal prísnejšie na okolnosti ovplyvňujúce poctivý zámer žalovaného vzhľadom na jeho vzdelanie (vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa) a životné skúsenosti (žalovaný pracoval ako učiteľ na SSOU Mostová a SSOU Svodín, ako vedúci oddelenia na Nitrianskom samosprávnom kraji, ako hlavný kontrolór Obce Keť, ako starosta obce Keť a vedúci referátu na Nitrianskom samosprávnom kraji). Súd tak dospel k záveru, že žalovaný sa na základe simulovaného právneho úkonu (zmluvy o vrátení daru) zbavil majetku značnej hodnoty tak, aby žalobca 1/ nemohol byť upokojený v rámci exekúcie a následného konkurzného konania a taktiež za účelom privedenia sa do platobnej neschopnosti, aby bol oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu. Keďže súd dospel k záveru, že boli naplnené dve skutkové podstaty nepoctivého zámeru zo strany žalovaného v zmysle § 166g ods. 2 ZKR, rozhodol o zrušení jeho oddĺženia.

12. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP podľa zásady úspešnosti v spore. Keďže žalobca 1/ bol úspešný v celom rozsahu, súd mu priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Nakoľko bol žalovaný vo vzťahu k žalobcovi 2/ úspešný v celom rozsahu, priznal mu voči žalobcovi 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

13. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, z odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a), b), d), f) a h) CSP. Uviedol, že namietal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu 1/ z dvoch dôvodov, a to, že v mene žalobcu 1/ koná neoprávnená osoba, preto je ním udelená plná moc právnomu zástupcovi neplatná, a žalobca 1/ nie je veriteľom dotknutým oddĺžením. K prvému dôvodu žalovaný uviedol, že súd namiesto toho, aby splnenie procesných podmienok v zmysle § 161 ods. 1 CSP, na základe žalovaným predložených relevantných dôkazov riadne preskúmal a zo zisteného skutkového stavu vyvodil správne závery, strohým konštatovaním, že „sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi Krajského súdu v Nitre uvedenými v Uznesení sp. zn.: 11S/98/2018 - 148 zo dňa 30.05.2019, právoplatnom dňa 15.07.2021 v spojení s Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 6Usam//2020 zo dňa 20.01.2021“, považoval aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu 1/ za potvrdenú. Vytkol súdu, že nešpecifikoval, ktoré tvrdenia správneho súdu považoval za argumenty potvrdzujúce aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu 1/. Takýmto procesným postupom súdu bola žalovanému odňatá možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, a tým aj možnosť efektívneho využitia procesného práva na napadnutie rozhodnutia súdu prvé inštancie odvolaním. Súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Absencia náležitého odôvodnenia súdneho rozhodnutia mala za následok jeho nepreskúmateľnosť, a tá podľa právneho názoru Najvyššieho súdu SR (R 2/2016) zakladá inú vadu konania.

14. Upozornil na to, že súd stotožnením sa so závermi správneho a kasačného súdu nechtiac a bez toho, aby si to bol uvedomil, prakticky potvrdil námietku žalovaného ohľadom chýbajúcej vecnej legitímácie žalobcu 1/. Krajský súd v Nitre totiž uznesením sp. zn. 11S/98/2018-148 rozhodol o trvaní mandátu žalovaného, avšak v uznesení absentuje určenie zákonného dôvodu zániku mandátu starostu. Napriek tomu, že správny súd o zložení sľubu F. G. bol z Vyhlásenia žalovaného - Obce Keť pre správny súd vo veci 11 S/98/2018 zo dňa 9.2.2018 informovaný, s touto skutočnosťou sa v uznesení vôbec nevysporiadal, ani ju neoznačil za dôvod zániku mandátu starostu v zmysle § 13a ods. 1 písm. b) zákona o obecnom zriadení, teda F. T. G. za nového starostu nepovažoval. Z toho dôvodu mal za to, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

15. K druhému dôvodu uviedol, že s právnym názorom súdu týkajúceho sa vymedzenia okruhu veriteľov dotknutých oddĺžením v odseku 90. rozsudku sa vedel stotožniť, ale nebolo mu jasné, akým myšlienkovým postupom sa podarilo súdu dospieť k tomu, že žalobca 1/ do toho okruhu patrí. Nebolo mu zrejmé ako a prečo podľa súdu vyplynulo z uvedeného, že „žalobca disponujúci pohľadávkou, ktorá sa v súlade s ust. § 166b ZKR stala vyhlásením konkurzu pohľadávkou vylúčenou z uspokojenia, bola oddĺžením žalovaného dotknutá a žalobcovi 1/ tak svedčí aktívna vecná legitímácia v zmysle § 166f ods. 1 ZKR“, keď takáto interpretácia je v príkrom rozpore s ustanoveniami ZKR. Súd sám konštatoval, že oddĺžením v zmysle § 166e ods. 2 ZKR sú dotknuté iba pohľadávky vymedzené v § 166a ZKR a samotné oddĺženie je definované v § 166e ods. 1 ZKR ako zbavenie všetkých dlhov dlžníka, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze alebo splátkovým kalendárom v rozsahu, akom nebudú uspokojené v konkurze.

16. Poznamenal, že k aktívnej vecnej legitímácii nestačí, aby pohľadávka žalobcu bola dotknutá oddĺžením, žalobca musí byť aj veriteľom. Veriteľa definuje § 167i ZKR. Prihlásiť pohľadávku do konkurzu sú oprávnení iba veritelia. Okresný súd Nitra sa v konkurznom konaní sp. zn. 30OdK/27/2019 dňa 13.11.2020 rozhodol, že podanie žalobcu 1/ za prihlášku do konkurzu nepovažoval, čo znamená, že ho za veriteľa neuznal. Z toho dôvodu je právny názor súdu o aktívnej vecnej legitímácii žalobcu 1/ arbitrárny a aj prekvapivý, keďže zákonný sudca, ktorému bol spor pridelený do 4.7.2022, dňa 6.6.2022 žalobcu 1/ vyzval na späťvzatie žaloby práve z dôvodu chýbajúcej aktívnej vecnej legitímácie. Bol toho názoru, že rozhodnutie súdu preto vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

17. Žalovaný ďalej poukázal na bod 100. odôvodnenia napadnutého rozsudku a mal za to, že žalobca 1/ neunesol dôkazné bremeno ohľadom preukázania nepoctivého zámeru dlžníka, čo je ďalším dôvodom na zamietnutie žaloby. V žalobe sú uvedené iba domnienky žalobcu 1/ bez akýchkoľvek dôkazov. Súd dospel z vykonaného dokazovania k záveru, že žalovaný musel mať vedomosť o pohľadávke žalobcu 1/ v čase vrátenia daru, nakoľko deň doručenia uznesenia ústavného súdu bol totožný s dňom prevzatia výzvy na vrátenie daru žalovaným. Žalovaný sa však o potvrdení rozhodnutia obecného zastupiteľstva o uložení pokuty dozvedel od svojho advokáta až o dva dni neskôr. Súd konštatoval, že

z vykonaného dokazovania nebolo možné jednoznačne ustáliť, či sa prevzatie (výzvy na vrátenie daru - pozn. žalovaného) reálne uskutočnilo. Žalovaný k tomu poznamenal, že nakoľko súd nemal žiadnu zákonnú možnosť svoje pochybnosti verifikovať, musel v zmysle článku 11 ods. 4 CSP brať do úvahy len skutočnosti, ktoré vyšli najavo v tomto konaní. Výpovede svedkov a listinné dôkazy svedčili v prospech žalovaného, ktorý poukázal aj na zásadu in dubio pro reo.

18. K dôvodom vrátenia daru uviedol, že súd by sa mal pri hodnotení dôkazu držať toho, čo svedok skutočne povedal. Svedkyňa M. F., ako je to v zápisnici z pojednávania zo dňa 2.12.2022 zaznamenané, doslovne povedala, že „a mesiac po voľbách oľutoval žalovaný, že sa k nám zle správal“. Poznamenal, že komunálne voľby sa v roku 2018 konali 10. novembra, takže domnienka súdu o upravení sa vzťahov pred vrátením daru je mylná. Zároveň upozornil na to, že súd nemal ani dôvod, ani možnosť skúmať okolnosti vrátenia daru a porušil § 194 CSP, keď rozhodoval o otázke, na riešenie ktorej nemal kompetenciu. Súd porušil aj § 202 CSP, keď svedkom kládol otázky ohľadom vrátenia daru, ktoré s predmetom konania nesúviseli. Poukázal na to, že súd v zmysle článku 16 ods. 2 CSP ani nemohol výsluchy svedkov ako dôkazy použiť, keďže boli získané v rozpore so zákonom. Výsluch svedkov totiž navrhol právny zástupca žalobcu 1/ bez platného splnomocnenia. Poukázal na čl. 7 CSP, a mal za to, že súdy môžu konať zásadne iba na návrh strany a nakoľko v prípade vrátenia daru sa darcovia nemuseli na súd obrátiť, lebo obdarovaný uznal ich argumenty a na ich výzvu dar vrátil, niet o čom rozhodovať, a skúmanie okolností vrátenia daru súdom, ktorý ani nie je v zmysle § 13 resp. § 20 CSP miestne príslušným, nebolo prípustné. Podľa názoru súdu, zo spisu Okresného úradu Levice, katastrálny odbor č. V. XXXX/XX (na čl. 173 - 196) vyplynulo, že nehnuteľnosti boli vrátené svedkom až na náklade Zmluvy o vrátení daru zo dňa 23.08.2018, teda v čase, kedy aj žalovaný priznal, že o pohľadávke žalobcu 1/ vedel.

19. Žalovaný k tomu uviedol, že podľa súdnej praxe a právnej literatúry sa darovacia zmluva zruší už samotným prejavom vôle darcu, a to v momente ako sa tento prejav vôle dostane do dispozičnej sféry obdarovaného (§ 45 Občianskeho zákonníka). Následne sa obnoví pôvodný právny vzťah ex nunc, obdarovaný sa stane neoprávneným držiteľom, a preto je povinný vec vydať. To znamená, že konanie žalovaného po obdržaní výzvy na vrátenie daru (vyhotovenie zmluvy o vrátení daru a podanie návrhu na vklad) bolo už determinované a vyplývalo z jeho zákonnej povinnosti v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka vydať bezdôvodné obohatenie. Žalovaný v súvislosti s tým poukázal na bod 2.2 Zmluvy o vrátení daru zo dňa 23.8.2018, kde zmluvné strany výslovne deklarujú, že k vráteniu daru došlo na základe § 630 Občianskeho zákonníka. Mal za to, že absentuje teda akákoľvek snaha žalovaného poškodiť svojho veriteľa. Ďalej mu nebolo jasné, čo si pod pojmom simulovaný právny úkon súd predstavuje. Poukázal na právny názor Najvyššieho súdu SR, podľa ktorého simulácia (predstieranie) pri právnom úkone predstavuje rozpor (nezhodu) medzi vôľou a jej prejavom (7 Cdo 12/2012). V tomto prípade ale na základe zmluvy o vrátení daru skutočne došlo k vráteniu daru, čo potvrdil povolením vkladu Okresný úrad Levice, katastrálny odbor. Mal za to, že súdu sa nepodarilo dokázať úmysel žalovaného priviesť sa do platobnej neschopnosti, čo je základným predpokladom existencie nepoctivého zámeru. V čase vrátenia daru žalobca 1/ ešte nedisponoval vykonateľnou pohľadávkou, teda nebolo možné voči žalovanému nariadiť exekúciu. Exekúcia vedená voči dlžníkovi je však základnou zákonnou podmienkou na podanie návrhu na oddĺženie. Vytkol súdu, že nevysvetlil, z akého dôvodu konanie žalovaného smerujúce k splneniu zákonnej povinnosti vrátenia daru na výzvu darcov v čase, kedy ešte neboli dané žiadne predpoklady na podanie návrhu na oddĺženie, vyhodnotil ako úmyselné privedenie sa do platobnej neschopnosti za účelom podania návrhu na vyhlásenie konkurzu. Vyslovil názor, že rozhodnutie súdu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, preto I. výrok rozsudku v spojení s III. výrokom je nesprávny.

20. Žalovaný ďalej namietol nesprávnosť II. výroku rozsudku, keďže mal za to, že nebolo možné zamietnuť neexistujúcu žalobu. Žalobca 2/ nepodal vlastný návrh na zrušenie oddĺženia, ako to vyžaduje § 166f ZKR. Rozhodnutie súdu povoliť pristúpenie spoločnosti Q-Termo s. r. o. na návrh žalobcu 1/ do sporu uznesením č. 32Odi/2/2019-170 považoval preto za arbitrárne. Mal za to, že pristúpenie v zmysle § 79 CSP v tomto prípade je v kolízii so ZKR, pričom lex specialis derogat legi generali preto neboli splnené procesné podmienky. Postup súdu považoval v tejto otázke za porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces aj preto, lebo návrh na pristúpenie podal právny zástupca žalobcu 1/, nedisponujúci platným splnomocnením, teda bez oprávnenia tento návrh podať.

21. Na základe vyššie uvedeného navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok sp. zn. 32Odi/2/2019-415 zo dňa 2.12.2022 zrušil a žalobu zamietol, resp. konanie zastavil.

22. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrili žalobcovia 1/ a 2/ prostredníctvom právneho zástupcu, ktorý uviedol, že považuje citovaný rozsudok súdu prvej inštancie za spravodlivý a správny, založený na riadne a dôkladne vykonanom dokazovaní; pričom konajúci súd dospel k správnym skutkovým zisteniam, tieto správne právne vyhodnotil a posúdil a rozsudok riadne a presvedčivo odôvodnil.

23. V prvom rade žalobca 1/ a 2/ namietli, že odvolanie žalovaného je v rozpore s ust. § 359 CSP. Poukázali na to, že odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Nakoľko odvolanie žalovaného smeruje voči rozsudku v plnom rozsahu, t.j. aj proti výrokom II. a IV., v ktorých bol žalovaný úspešný, žiadali, aby odvolací súd pre vyššie uvedenú vadu odvolanie žalovaného poukazom na ust. § 386 písm. b) a d) odmietol.

24. Námietku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu 1/ považoval za účelovú, pričom poukázal na skutočnosť, že určenie (ne)platnosti miestneho referenda na odvolanie starostu nebolo predmetom tohto konania a akákoľvek argumentácia žalovaného v tomto smere je už vyvrátená a prekonaná. S predmetnou otázkou sa vysporiadal náležite Krajský súd v Nitre, v rámci konania o určení neplatnosti miestneho referenda v uznesení č.k. 11S/98/2018-148 zo dňa 30.05.2019, právoplatným dňa 15.07.2019. Krajský súd potvrdil platnosť referenda, ako aj postup povereného zástupcu starostu pri plnení úloh štatutárneho zástupcu obce. Rozhodnutie krajského súdu bolo následne potvrdené aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Usam/1/2020 zo dňa 20.01.2021. S touto argumentáciou žalovaného sa náležite vysporiadal Krajský súd v Nitre aj v rozsudku č.k. 8Co/67/2022 - 224 zo dňa 9. januára 2023.

25. V súvislosti s námietkou výkladu pojmu „veriteľ dotknutý oddĺžením“ žalobcovia mali za to, že súd prvej inštancie zaujal v predmetnej otázke správne právne stanovisko a stotožnil sa s odôvodnením rozsudku aj v tejto časti.

26. Čo sa týka nepoctivého zámeru žalovaného, poukázali na viacero dôvodov, ktoré preukázali nepoctivý zámer žalovaného pri oddĺžení, pričom jeden z týchto dôvodov bolo aj účelové zbavenie sa majetku veľkej hodnoty žalovaného - vrátenie daru/nehnutelností svojim rodičom. Mali za to, že žalovaný sa účelovo zbavil svojho majetku, aby mohol byť následne oddĺžený s nepoctivým zámerom. Poukázali na vykonané dôkazy, a to najmä na svedecké výpovede rodičov a dcéry žalovaného, ktoré súd spolu s listinnými dôkazmi riadne, správne a presvedčivo vyhodnotil. V ostatnej časti poukázali na odôvodnenie rozsudku, v ktorom sa súd výstižne, logicky a presvedčivo vysporiadal s predmetnou vecou.

27. Na základe uvedených skutočností žiadali odvolací súd, aby v prípade, ak odvolanie žalovaného neodmietne, rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 32Odi/2/2019 - 415 zo dňa 02. decembra 2022, v zmysle ust. § 387 CSP ako vecne správny potvrdil. Zároveň si uplatnili nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

28. K vyjadreniu žalobcov sa vyjadril žalovaný, ktorý opakovane upozornil, že právny zástupca nedisponuje platným splnomocnením, preto nie je dôvod na vyjadrenie reagovať. Podotkol, že jeho odvolanie smeruje proti všetkým výrokom. K skutkovej stránke rozhodnutia uviedol, že súd v konaní nedokázal snahu žalovaného poškodiť svojho veriteľa a ani jeho úmysel priviesť sa do platobnej neschopnosti, aby mohol podať návrh na oddĺženie. Vytkol súdu, že v odseku 103. napadnutého rozsudku uvádza svoje hodnotenie skutkového stavu, pričom úplne opomenul vyrovnáť sa s argumentáciou žalovaného. Taktiež sa nezaoberal argumentáciou žalovaného ohľadom chýbajúcej vecnej legitímácie žalobcu 1/. V súvislosti s tým žalovaný upozornil na to, že výrok súdneho rozhodnutia je jedinou časťou rozsudku, ktorá nadobúda právoplatnosť. Prejudiciálne posúdená otázka, ktorá sa prejavuje iba v odôvodnení rozsudku, nemôže tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci (NS SR 3Cdo/I 15/2016). Poukázal na to, že Krajský súd v Nitre uznesením č.k. 11S/98/2018-148 rozhodol o zániku mandátu žalobcu zamietnutím jeho žaloby. Žiadnou inou právnou otázkou, teda ani legitimitou nového starostu, sa nezaoberal. Okrem toho právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, súdy nie sú viazané rozhodnutiami iných súdov, okrem prípadov vymedzených v § 193 Civilného sporového poriadku. Okrem skutočností uvedených v odvolaní doplnil, že ak bol žalobca 1/ presvedčený, že žalovaný sa vrátením daru zbavil majetku značnej hodnoty, mal možnosť v zmysle ust. § 166h ZKR

obrátiť sa na súd a domáhať sa podľa ustanovení OZ uspokojenia jeho pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku. Žalobca 1/ však túto možnosť nevyužil.

29. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadrili žalobca 1/ a 2/ prostredníctvom právneho zástupcu. K námietke procesnej legitímácie žalobcu 1/ svoju doterajšiu argumentáciu doplnili o právny názor Ústavného súdu SR, ktorý vyslovil v odôvodnení svojho uznesenia (bod 18.) č.k. II. ÚS 524/2021-20 zo dňa 11.11.2021. V ostatnom odkázali na svoju argumentáciu uvedenú vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného.

30. K uvedenej argumentácii žalobcov 1/, 2/ žalovaný uviedol, že sa vôbec nezaoberala otázkou, či existovala snaha žalovaného poškodiť svojho veriteľa alebo úmysel priviesť sa do platobnej neschopnosti, aby bol oprávnený podať návrh na oddĺženie. Absencia snahy, resp. úmyslu, vylučuje nepoctivý zámer. Nakoľko žalobcovia 1/ a 2/ a spolu s nimi aj súd považovali vrátenie daru žalovaným za dôvod na zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer, mali presvedčivo vysvetliť, kde a v čom videli snahu, resp. úmysel žalovaného, ktorý konal na výzvu darcov. Takéto vysvetlenie však absentuje aj v odvolaním napadnutom rozsudku a aj vo vyjadreniach žalobcov 1/ a 2/.

31. Ďalšie vyjadrenie podané nebolo.

32. Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací (§ 34 CSP), prejednal vec v rozsahu predpokladanom v § 379 CSP bez nariadenia pojednávania a oboznámiac sa s procesným postupom súdu prvej inštancie, ako i dôvodmi uvedenými v odvolaní žalovaného, vyjadreniami sporových strán dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je v časti proti I. a III. výroku dôvodné, a preto je potrebné v tejto časti napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

33. Odvolací súd sa v prvom rade zaoberal odvolaním žalovaného proti napadnutému rozsudku v časti II. a IV. výroku, ktorými súd prvej inštancie žalobu žalobcu 2/ voči žalovanému zamietol, priznal mu v tejto časti nárok na náhradu trov konania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného proti výroku II. a IV. ako výroku závislému, je potrebné odmietnuť.

34. Podľa § 359 CSP, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

35. V civilnom sporovom konaní platí zásada, že ten, komu bola rozhodnutím spôsobená ujma má právo na riadne opravné konanie, ktoré je iniciované podaním riadneho opravného prostriedku, ktorým je odvolanie. Toto právo však nie je bezvýnimčné, preto zákon podmieňuje vykonanie odvolacieho konania naplnením tzv. procesných podmienok prípustnosti odvolania.

Podmienky prípustnosti odvolania sú upravené v ustanoveniach §§ 355 až 363 CSP a sú nimi:

1. spôsobilý predmet odvolania
2. zachovanie zákonnej lehoty na podanie odvolania
3. procesná legitímácia odvolateľa
4. dodržanie zákonných náležitostí odvolania

36. Podľa § 386 písm. b) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

37. Odvolací súd konštatuje, že právo na podanie odvolania sa priznáva strane. Stranami sú žalobca a žalovaný (§ 60). To znamená, že právo podať odvolanie sa priznáva tak žalobcovi, ako aj žalovanému. Na rozdiel od predchádzajúceho procesného kódexu CSP výslovne obmedzuje právo strany podať odvolanie (doteraz obmedzenie vyplývalo len z judikatúry). Obmedzenie spočíva v tom, že právo podať odvolanie priznáva strane len v tom prípade, ak bolo rozhodnutie vydané v jej neprospech. Kedy je rozhodnutie vydané v neprospech strany, je už ponechané na výklad orgánov aplikujúcich právo. Je zrejmé, že pri posudzovaní, či je rozhodnutie vydané v neprospech žalobcu, sa budú zohľadňovať iné skutočnosti ako pri žalovanom.

Ak odvolanie podá strana, v neprospech ktorej nebolo vydané rozhodnutie, je povinnosťou odvolacieho súdu odmietnuť odvolanie v zmysle § 386 písm. b) CSP, pretože bolo podané neoprávnenou osobou.

38. Z obsahu spisu súdu prvej inštancie a z výrokovej časti odvolaním žalovaného napadnutého rozsudku mal odvolací súd preukázané, že súd prvej inštancie II. výrokom zamietol žalobu žalobcu 2/ voči žalovanému a s tým súvisiacim IV. výrokom a žalovanému, ktorý bol v tejto časti úspešný, priznal voči žalobcovi 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Nakoľko žalovaný bol proti žalobcovi

2/ v týchto výrokoch úspešný, nebol oprávnený podať proti nim odvolanie. S poukazom na uvedené odvolací súd postupom podľa § 386 písm. b) CSP odmietol odvolanie žalovaného proti výroku II. a IV. ako podané neoprávnenou osobou.

39. O náhrade trov konania v tejto časti rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Keďže odmietnutie odvolania je po procesnej stránke považované za neúspech v konaní, nárok na náhradu trov prináleží sporovej strane, ktorá odvolanie nepodala. Odvolací súd preto žalobcovi 2/, ako úspešnej strane, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu proti žalovanému s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

40. Odvolací súd sa následne zaoberal odvolaním žalovaného v časti proti I. výroku, ktorým súd prvej inštancie zrušil oddĺženie žalovaného pre nepoctivý zámer a III. výroku, ktorým priznal žalobcovi 1/ voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

41. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca 1/ ako veriteľ dotknutý oddĺžením priznaným žalovanému, podal žalobu o zrušenie oddĺženia ako oprávnená osoba v zákonom predpokladanej šesťročnej lehote.

42. Podľa § 166f ods. 1 ZKR, veriteľ, ktorý bol dotknutý oddĺžením, má právo domáhať sa zrušenia oddĺženia návrhom na zrušenie oddĺženia podaným voči dlžníkovi alebo jeho dedičom do šiestich rokov od vyhlásenia konkurzu alebo určenia splátkového kalendára na súde, ktorý rozhodol o oddĺžení, ak preukáže, že dlžník nemal pri oddĺžení poctivý zámer. Ak je takýchto návrhov viac, súd ich spojí na spoločné konanie. Vo veci samej rozhoduje súd rozsudkom.

43. Podľa § 166g ods. 1 ZKR, dlžník má poctivý zámer, ak z jeho správania po podaní návrhu možno usudzovať, že vynaložil úprimnú snahu riešiť svoj dlh v medziach svojich možností a schopností, najmä ak poskytoval správcovi a veriteľom potrebnú súčinnosť, vynaložil snahu získať zamestnanie, zamestnal sa alebo si zabezpečil iný zdroj príjmov, v prípade nie nepatrného dedenia, daru alebo výhry zo stávky alebo hry ponúkol aspoň polovicu takéhoto zdroja dobrovoľne veriteľom na uspokojenie nevymáhateľného dlhu, prípadne vynaložil snahu o zaradenie sa do spoločnosti alebo sa do spoločnosti opätovne zaradil.

44. Podľa § 166g ods. 2 ZKR, dlžník nemá poctivý zámer najmä, ak

- a) v zozname majetku ani na dopyt správcu neuviedol časť svojho majetku, aj keď o ňom vedel alebo s prihliadnutím na okolnosti musel vedieť;
- b) v zozname veriteľov ani na dopyt správcu neuviedol veriteľa fyzickú osobu, v čoho dôsledku veriteľ neprihlásil svoju pohľadávku, aj keď o ňom vedel alebo s prihliadnutím na okolnosti musel vedieť;
- c) v návrhu alebo v prílohe návrhu alebo na dopyt správcu uviedol nepravdivú dôležitú informáciu alebo neuviedol dôležitú informáciu, aj keď vedel alebo s prihliadnutím na okolnosti musel vedieť, že ide o dôležitú informáciu,
- d) bez vážneho dôvodu neposkytol správcovi potrebnú súčinnosť, ktorú možno od neho spravodlivo vyžadovať,
- e) zo správania sa dlžníka pred podaním návrhu možno usudzovať, že sa úmyselne priviedol do platobnej neschopnosti, aby bol oprávnený podať návrh,
- f) v čase podania návrhu dlžník nebol platobne neschopný, aj keď o tom vedel alebo s prihliadnutím na okolnosti musel vedieť,
- g) zo správania sa dlžníka pred podaním návrhu možno usudzovať, že pri preberaní záväzkov sa spoliehal na to, že svoje dlhy bude riešiť konkurzom alebo splátkovým kalendárom,
- h) zo správania sa dlžníka pred podaním návrhu možno usudzovať, že mal snahu poškodiť svojho veriteľa alebo zvýhodniť niektorého veriteľa,
- i) bez vážneho dôvodu riadne a včas neplní súdom určený splátkový kalendár,
- j) bez vážneho dôvodu riadne a včas neplní výživné pre dieťa, na ktoré vznikol nárok po rozhodujúcom dni; tohto dôvodu sa môže dovolávať iba dieťa alebo zákonný zástupca dieťaťa,
- k) bez vážneho dôvodu riadne a včas neplní povinnosť vrátiť Centru právnej pomoci hodnotu poskytnutého preddavku na úhradu paušálnej odmeny správcu; tohto dôvodu sa môže dovolávať iba Centrum právnej pomoci,

l) dlžník sa domáhal zbavenia dlhov napriek tomu, že na území Slovenskej republiky nemal v čase podania návrhu centrum hlavných záujmov.

45. Podľa § 166g ods. 3 ZKR, súd prihliada prísnejšie na skutočnosti ovplyvňujúce poctivý zámer u dlžníka, ktorý v minulosti mal alebo stále má významnejší majetok, má skúsenosti s podnikaním, pôsobí alebo pôsobil ako vedúci zamestnanec alebo pôsobí alebo pôsobil v orgánoch právnickej osoby alebo má iné osobitné životné skúsenosti.

46. Podľa § 166g ods. 5 ZKR, poctivý zámer dlžníka súd skúma iba v konaní o návrhu na zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer. V konkurznom konaní ani v konaní o určení splátkového kalendára súd poctivý zámer dlžníka neskúma.

47. Odvolací súd vo všeobecnosti uvádza, že účelom inštitútu oddĺženia v žiadnom prípade nie je ani nemôže byť nedôvodná ochrana dlžníka pred jeho veriteľmi. Zákonodarca dlžníkovi týmto inštitútom neposkytuje možnosť zbaviť sa dlhov na úkor veriteľov. Naopak, účelom oddĺženia je dosiahnutie maximálnej možnej ochrany práv dlžníka na „slušný život“ a práva veriteľov na úhradu ich pohľadávok za situácie, keď dlžník pre mimoriadne nepriaznivú životnú a finančnú situáciu nie je schopný splácať svoje dlhy (spravidla voči viacerým) veriteľom a táto situácia má priamy a negatívny dopad na jeho osobný život, prípadne život jeho rodiny, ako aj na zabezpečovanie základných životných potrieb pre seba, prípadne svoju rodinu (osoby odkázané na jeho výživu a starostlivosť). Výlučne za týmto účelom zákon dlžníkovi umožňuje odpustenie zvyšku dlhov, ktoré nebude možné uspokojiť z jeho majetku. Dlžníkovi však v ust. § 166g ZKR od počiatku ukladá povinnosť ctíť si zásadu „pacta sunt servanda“ (dohody/dlhy sa majú plniť), čo znamená povinnosť vynaložiť úprimnú snahu riešiť svoj dlh v medziach svojich možností a schopností.

48. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 570/2016, v ktorom uviedol, že „hlavnou úlohou konajúceho súdu je spravodlivo vyvažovať primárny účel oddĺženia (záujem na strane dlžníka - fyzickej osoby) a záujmy stále neuspokojených veriteľov“. Vo vzťahu k účelu a podstate právnej úpravy oddĺženia ústavný súd v cit. rozhodnutí uviedol, že „účelom oddĺženia je zbaviť dlžníka, ktorý je fyzickou osobou, jeho dlhov (§ 166 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii), aby ho dlhy neuspokojené v konkurze neprenasledovali po celý zvyšok jeho života, aby tieto dlhy negenerovali ďalší jeho úpadok, a aby sa po stránke hospodárskeho zabezpečenia svojej ďalšej existencie mohol opätovne postaviť na vlastné nohy“.

49. Zákonodarca úpravou § 166g ods. 5 ZKR vyjadril dôveru v poctivé, slušné, pravdivé a dobromyseľné konanie dlžníka pri podaní návrhu na konkurz s oddĺžením a zákon v tejto fáze konania vychádza z právnej domnienky jeho poctivého zámeru. Splnenie podmienky poctivého zámeru preto zákon vyhradil až na osobitné konanie o návrhu na zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer.

50. Súd prvej inštalácie založil zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer na skutočnosti, že zo správania dlžníka pred podaním návrhu možno usudzovať, že sa úmyselne priviedol do platobnej neschopnosti, aby bol oprávnený podať návrh a zo správania dlžníka pred podaním návrhu možno usudzovať, že mal snahu poškodiť svojho veriteľa alebo zvýhodniť niektorého veriteľa. Súd mal za to, že žalovaný sa na základe simulovaného právneho úkonu (zmluvy o vrátení daru) zbavil majetku značnej hodnoty tak, aby žalobca 1/ nemohol byť uspokojený v rámci exekúcie a následného konkurzného konania a taktiež za účelom privedenia sa do platobnej neschopnosti, aby bol oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu.

Žalovaný sa s uvedeným záverom nestotožnil a rozsudok napadol odvolaním z dôvodov, že súd pri rozhodovaní vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu, čo viedlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Mal za to, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam aj preto, lebo sa nevysporiadal s niektorými žalovaným navrhnutými dôkazmi, potrebnými na zistenie rozhodujúcich skutočností, čím porušil právo žalovaného na spravodlivý súdny proces. Súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému vykonávať jemu patriace procesné práva a konanie má aj inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, keďže odôvodnenie rozsudku súdu nezodpovedá požiadavke preskúmateľnosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia a neboli splnené ani procesné podmienky. Rozsudok považoval za arbitráry a nepreskúmateľný.

51. Odvolací súd sa v prvom rade zaoberal námietkou aktívnej legitímácie žalobcu 1/, ktorú žalovaný namietol z dvoch dôvodov, a to, že v mene žalobcu 1/ koná neoprávnená osoba, preto je ním udelená plná moc právnomu zástupcovi neplatná, a žalobca 1/ nie je veriteľom dotknutým oddĺžením.

Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že vecnou legitímáciou, či už aktívnou alebo pasívnou, sa vo všeobecnosti v civilnom konaní rozumie oprávnenie účastníkov vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitímáciu má ten z účastníkov, komu svedčí stav vyplývajúci z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Skúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej alebo pasívnej, je imanentnou súčasťou každého súdneho konania, pričom súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán nenamieta. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická osoba alebo právnická osoba subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide, o nedostatok pasívnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (žalovaný) nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide.

52. Odvolací súd posúdil ako dôvodnú námietku žalovaného, že súd nešpecifikoval, ktoré tvrdenia správneho súdu považoval za argumenty potvrdzujúce aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu 1/. V bode 92. odôvodnenia napadnutého rozsudku k námietke aktívnej legitímácie žalobcu 1/ žalovaný súd uviedol len, že sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi uvedenými v uznesení Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/98/2018 - 148 zo dňa 30.05.2019, právoplatnom dňa 15.07.2021 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Usam/I/2020 zo dňa 20.01.2021, pričom bližšie neodôvodnil, s ktorými konkrétnymi závermi súdov sa stotožnil a nešpecifikoval, ktoré tvrdenia správneho súdu považoval za argumenty potvrdzujúce aktívnu legitímáciu žalobcu 1/. Odvolací súd dáva za pravdu žalovanému, že takýmto procesným postupom súdu mu bola odňatá možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, čím mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces, zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ktoré je podľa judikatúry Ústavného súdu SR implikované aj v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Odôvodnenie je tou časťou rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietat konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní prípadných opravných prostriedkov.

53. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08).

54. Druhý dôvod nedostatku namietanej aktívnej legitímácie žalobcu, že žalobcova pohľadávka je pohľadávkou podľa § 166b ods. 1 písm. d) ZKR, a teda jedná sa o pohľadávku vylúčenú z uspokojenia v konkurze a nemohlo sa tak jednáť o pohľadávku dotknutú oddĺžením, odvolací súd posúdil ako nedôvodný. V plnom rozsahu sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie uvedeným podrobne v bodoch 90. a 91. napadnutého rozsudku, že žalobca disponuje pohľadávkou, ktorá sa v súlade s ust. § 166b ZKR stala vyhlásením konkurzu pohľadávkou vylúčenou z uspokojenia, bola oddĺžením žalovaného dotknutá a žalobcovi 1/ tak svedčí aktívna legitímácia v zmysle § 166f ods. 1 ZKR. Odvolací súd prisvedčil tvrdeniu žalobcu, že ZKR nepozná pojem „dotknutý oddĺžením“, ale z formulácie „veriteľ dotknutý oddĺžením“ je zrejmé, že podať návrh môže ktorýkoľvek veriteľ dlžníka, bez ohľadu na to, či svoju pohľadávku v konkurze prihlásil, musí však preukázať, že je veriteľom dlžníka. Odvolací súd, v zhode s názorom súdu

prvej inštancie uvádza, že žalobca 1/ je veriteľom dotknutým oddĺžením, pretože jeho oddĺženie malo priamy vplyv na pohľadávku žalobcu 1/.

55. V ďalšej časti odvolania žalovaný namietol, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mal za to, že žalobca 1/ neunesol dôkazné bremeno pri preukazovaní nepoctivého zámeru dlžníka pri oddĺžení, v žalobe sú uvedené iba domnienky žalobcu 1/ bez akýchkoľvek dôkazov. Odvolací súd posúdil ako dôvodnú námietku žalovaného, že súd v bode 103. dostatočne nevysvetlil, z akého dôvodu si konanie žalovaného smerujúce k splneniu zákonnej povinnosti vrátenia daru na výzvu darcov, vyhodnotil ako úmyselné privedenie sa do platobnej neschopnosti, aby bol oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu. Taktiež neodôvodnil a právne neposúdil, na základe čoho dospel k záveru, že darovaciu zmluvu považuje za simulovaný právny úkon. Odvolací súd dodáva, že pri simulovanom právnom úkone konajúci predstiera iný úkon, avšak v skutočnosti sleduje iné právne dôsledky aké zákon s takýmto prejavom spája. Podľa právneho názoru Najvyššieho súdu SR simulácia (predstieranie) pri právnom úkone predstavuje rozpor (nezhodu) medzi vôľou a jej prejavom (7 Cdo 12/2012).

56. Odvolací súd poukazuje na to, že z formálnoprávneho hľadiska žiadosť o vrátenie daru, ako jednostranný adresný právny úkon majúci dôsledky odstúpenia od zmluvy, má doručením obdarovanému za následok zrušenie zmluvy od začiatku (§ 48 ods. 2 OZ). To platí aj vtedy, ak predmetom daru bola nehnuteľnosť, ktorej prevod podliehal zápisu v katastri nehnuteľností. Odvolací súd súhlasí so žalovaným, že k obnoveniu pôvodného stavu dochádza už prejavom darcu doručeného obdarovanému, z ktorého je zrejmé, že uplatňuje vrátenie daru. Následne sa obnoví pôvodný právny vzťah ex nunc, obdarovaný sa stane neoprávneným držiteľom, a preto je povinný vec vydať. Žalovaný v konaní argumentoval, že jeho konanie po obdržaní výzvy na vrátenie daru bolo už determinované a vyplývalo z jeho zákonnej povinnosti v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka vydať bezdôvodné obohatenie. Žalovaný dal do pozornosti bod 2.2 Zmluvy o vrátení daru zo dňa 23.8.2018, kde zmluvné strany výslovne deklarujú, že k vráteniu daru došlo na základe § 630 Občianskeho zákonníka, takže mal za to, že absentuje akákoľvek jeho snaha poškodiť svojho veriteľa. Žalovaný v tejto súvislosti uviedol, že v danom prípade na základe zmluvy o vrátení daru skutočne došlo k vráteniu daru, čo potvrdil povolením vkladu Okresný úrad Levice, katastrálny odbor.

57. Odvolací súd v prvom rade poukazuje na výklad zákonom predpokladaného správania sa dlžníka v nepoctivom zámere (§ 166g ZKR). Je dôvodné a nutné uviesť, že súd pri kontrole správania dlžníka majúceho povahu nepoctivého zámeru neskúma, či úkony dlžníka boli v súlade so zákonom a majú povahu konania právne dovoleného (t.j. či dlžník mohol legitímne uzavrieť napr. kúpnu, darovaciu, či inú majetkovú zmluvu, či mohol v zmysle zákona odmietnuť dedičstvo, dať výpoveď z výhodnej práce...).

58. Legálnosť správania sa dlžníka, t.j. súlad jeho právnych úkonov so zákonom, nie je pre hodnotenie nepoctivého zámeru právne významný ani podstatný. Podstatným je, za akým účelom, s akým úmyslom alebo s akou pohnútkou dlžník vykonal, hoci právom dovolený úkon, ktorým sa však zbavil svojho majetku, tento majetok zmenšil, odmietol alebo sa vzdal príležitosti získať majetok, t.j. správal sa tak, že svojím správaním mal snahu poškodiť veriteľa alebo zvýhodniť niektorého veriteľa.

59. Odvolací súd dopĺňa, že pod poškodením veriteľa v zmysle zákonnej úpravy § 166g ods. 1 písm. h) ZKR je potrebné rozumieť taký stav (následok), kedy v dôsledku správania sa dlžníka dôjde u veriteľa k reálnemu ohrozeniu alebo sťaženiu možnosti uspokojenia jeho pohľadávky.

60. Zákon súdu ani žalobcovi neukladá povinnosť „bezpochyby preukazovať vôľou dlžníka (žalovaného)“ spôsobiť žalobcovi škodu. Ako odvolací súd uviedol, v konaní o zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer súd hodnotí celkové správanie sa dlžníka v danom časovom úseku a jeho postoj k snahe plniť svoje dlhy, teda správať sa zodpovedne k svojim veriteľom.

61. Súdna prax už zodpovedala otázku, že v zmysle zákonnej úpravy vyplývajúcej zo IV. časti ZKR, konkurzný súd pri vyhlásení konkurzu s oddĺžením poctivosť zámeru dlžníka neskúma. Tento prieskum je vyhradený až „ex post“ v konaní o zrušenie oddĺženia vyvolanom veriteľom dlžníka, ktorý má pochybnosti o poctivom zámere dlžníka sledovaným podaním návrhu na konkurz. Súd prvej inštancie preskúmava a hodnotí správanie sa dlžníka v úkonoch vykonaných pred vyhlásením konkurzu.

62. Na konanie o žalobe na zrušenie oddĺženia sa vzťahujú ustanovenia Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého má každá strana sporu povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu (procesný útok a obrana), rešpektujúc sudcovskú a zákonnú koncentráciu konania (§ 149 - § 155 CSP). Každá sporová strana zodpovedá za svoj postoj a výsledok sporu. Žalobca v žalobe a v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, v skutkových tvrdeniach procesného útoku vymedzil okolnosti, v ktorých videl nepoctivý zámer žalovaného, ale súd prvej inštancie svoje závery týkajúce sa preukázania skutkových podstát dostatočne neodôvodnil, ani sa nevysporiadal s argumentáciou žalovaného v tomto smere. Odvolací súd však považuje za dôvodný postup súdu prvej inštancie, ktorý pri vyhodnocovaní poctivého zámeru žalovaného prihliadal v súlade s ust. § 166g ods. 3 ZKR prísnejšie na okolnosti ovplyvňujúci jeho poctivý zámer vzhľadom na jeho vzdelanie a životné skúsenosti.

63. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

64. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

65. Vzhľadom na vyššie uvedené sa odvolací súd stotožnil s názorom žalovaného, že napadnutý rozsudok je nedostatočne odôvodnený, súd prvej inštancie dôsledne nedodržel ust. § 220 ods. 2 CSP, v dôsledku čoho pomerne rozsiahlo opísal vyjadrenia strán, avšak posúdenie argumentácie sporových strán ohľadne aktívnej legitímácie žalobcu 1/ v rozhodnutí absentuje. Taktiež odvolaciemu súdu z preskúmaného rozhodnutia nie je zrejmé, na základe čoho súd dospel k záveru, že boli naplnené dve skutkové podstaty nepoctivého zámeru zo strany žalovaného v zmysle § 166g ods. 2 ZKR. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalovaného, ktorý v odvolaní namietal, že rozhodnutie súdu je nepreskúmateľné, pretože neobsahuje úvahy súdu prvej inštancie, ktoré by bolo možné preskúmať v odvolacom konaní, a preto rozhodnutiu chýba dostatočná presvedčivosť s ohľadom na predmet sporu a výsledok konania. S poukazom na ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pretože v konaní bolo porušené právo žalovaného na spravodlivý súdny proces v dôsledku nedostatočného odôvodnenia súdneho rozhodnutia a tento nedostatok nie je možné odstrániť činnosťou odvolacieho súdu.

66. Úlohou súdu prvej inštancie pri zohľadnení argumentácie a právneho záveru odvolacieho súdu bude vec v ďalšom konaní opätovne skutkovo a právne posúdiť, vysporiadať sa s dôkaznými návrhmi strán uplatnenými v konaní, prihliadnuť na skutočnosti uvedené v odvolaní a rovnako tak sa s nimi vysporiadať vo svojom rozhodnutí, ako aj riadne odôvodniť, ak opätovne dospeje k záveru, že žalobca 1/ je aktívne legitimovaným subjektom v zmysle § 166f ods. 1 ZKR a boli naplnené kritériá dvoch skutkových podstát nepoctivého zámeru zo strany žalovaného v zmysle § 166g ods. 2 ZKR, akým správaním žalovaného boli naplnené. V novom rozhodnutí bude súd postupovať striktnie podľa kvalitatívnych požiadaviek pre súdne rozhodnutie s poukazom na ust. § 220 CSP a zároveň dostatočne vyčerpávajúco sa vyjadrí ku všetkým podstatným skutočnostiam v tejto posudzovanej právnej veci, za dodržania práva strán na spravodlivý súdny proces, čím bude umožnené, v prípade podania opravného prostriedku, riadne preskúmať postup súdu prvej inštancie pri posúdení právneho sporu odvolacím súdom.

67. Keďže odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov odvolacieho konania súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

68. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).